

НАЦИОНАЛНА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА

тел.: 9659157; тел/факс: 9659152

София 1407, ул. “Кричим” No 1

presszok@nhif.bg

**ПРОГРАМА “ДЕТСКО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ”
НА
НАЦИОНАЛНАТА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА**

Националната здравноосигурителна каса е разработила за децата от 0 до 18-годишна възраст програмата “Детско здравеопазване”.

Тази програма се изпълнява от общопрактикуващия лекар на детето или от лекар специалист по детски болести.

Тя определя всички профилактични дейности (прегледи, изследвания, имунизации), които са задължителни при наблюдението на растежа и развитието на детето – от раждането до 18-годишната му възраст.

Роди се дете!

- В родилния дом за него се полагат всички необходими грижи – прегледи, изследвания, манипулации.
- След 12-ия час новороденото се ваксинира против хепатит В, а 24 часа след раждането – и против туберкулоза. На децата, родени извън стационар, задължително се прави ваксинация против тетанус.
- По преценка се провежда и ваксинация против полиомиелит (нулев прием).

Детето е изписано от родилния дом.

- Родителите трябва да изберат общопрактикуващ лекар за своето дете. Това може да бъде **ВСЕКИ ОБЩОПРАКТИКУВАЩ ЛЕКАР**. За целта родителите трябва да вземат от районната здравноосигурителна каса по местоживееене (РЗОК) регистрационна форма за първоначален избор на общопрактикуващ лекар. Формулярът следва да се попълни, и заедно с Обменната карта, да се предостави на лекаря, избран от родителите да се грижи за здравето на детето.

По желание на родителите за наблюдение по програма “Детско здравеопазване” може да бъде избран лекар специалист по детски болести срещу издадено едно единствено направление за срока на наблюдение. Независимо, че в този случай детето се наблюдава от лекар специалист по детски болести, имунизациите се извършват от общопрактикуващия лекар на детето.

Избраният от родителите лекар посещава детето вкъщи.

- Той извършва обстоен преглед на новороденото в първите 24 часа след изписването му от родилния дом и оценява психическото и физическото му състояние, съобразно възрастта му.
- Към избрания лекар на детето родителите трябва да се обръщат винаги, когато то има здравословен проблем или се нуждае от консултация, изследване, домашно или болнично лечение, рехабилитация, както и за предписване на лекарства.
- Родителите трябва да спазват дадените от лекаря указания по отношение на хигиенно-хранителния и двигателен режим на детето.

- Наблюдаващият лекар (общопрактикуващ лекар или лекар специалист по детски болести) консултира родителите по всички въпроси, свързани със здравословното състояние на детето и води неговото медицинско досие.

До навършването на 18-годишна възраст наблюдаващият лекар извършва профилактични дейности по програма “Детско здравеопазване” на НЗОК.

- Периодично, в съответствие с програмата, лекарят извършва необходимите прегледи и изследвания.
- Общопрактикуващият лекар на детето провежда имунизациите и реимунизациите, съобразно Имунизационния календар на Република България. Той уведомява родителите на децата, подлежащи на задължителни имунизации и реимунизации, за вида и за датата на поредната имунизация.
- В случай, че детето се наблюдава от лекар специалист по детски болести, имунизациите се извършват от общопрактикуващия лекар на детето.
- Ако установи отклонения във физическото или психическото развитие на детето, наблюдаващият детето лекар по програма “Детско здравеопазване” го насочва своевременно към консултация с лекар специалист от съответния профил, или към извършване на допълнителни изследвания или лечение.

ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМА “ДЕТСКО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ” НА НАЦИОНАЛНАТА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА

ВЪЗРАСТ НА ДЕТЕТО	ПРОФИЛАКТИЧЕН ПРЕГЛЕД	ИЗСЛЕДВАНЕ	ИМУНИЗАЦИЯ
В първите 24 часа след изписването на детето от родилния дом	Обстоен преглед на здравословното състояние		
Между 14-ия и 20-ия ден след изписването на детето от родилния дом	Обстоен преглед на здравословното състояние		

1 месец	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Измерване на ръста и теглото ➤ Оценка на психическото развитие ➤ Измерване на обиколката на главата и гърдите ➤ Изследване за луксация на тазобедрените стави 		Имунизация против хепатит тип В (II прием)
2 месеца	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Измерване на ръста и теглото ➤ Оценка на психическото развитие ➤ Измерване на обиколката на главата и гърдите 		Имунизация против полиомиелит (I прием) Имунизация против дифтерия, тетанус и коклюш (I прием)
3 месеца	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Измерване на ръста и теглото ➤ Оценка на психическото развитие ➤ Измерване на обиколката на главата и гърдите 		Имунизация против полиомиелит (II прием) Имунизация против дифтерия, тетанус и коклюш (II прием)
4 месеца	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Измерване на ръста и теглото ➤ Оценка на психическото развитие ➤ Измерване на обиколката на главата и гърдите ➤ Изследване за луксация на тазобедрените стави 		Имунизация против полиомиелит (III прием) Имунизация против дифтерия, тетанус и коклюш (III прием)
5 месеца	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Измерване на ръста и теглото ➤ Оценка на психическото развитие ➤ Измерване на обиколката на главата и гърдите 		
6 месеца	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Измерване на ръста и теглото ➤ Оценка на психическото развитие ➤ Измерване на обиколката на главата и гърдите ➤ Изследване за албумин в урината ➤ Обща оценка на зрението ➤ Обща оценка на слуха 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изследване на кръв: (хемоглобин, брой еритроцити, брой левкоцити, хематокрит, MCV, MCN, MCHC); ➤ Изследване на урина (седимент) 	Имунизация против хепатит тип В (III прием)
7 месеца	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Измерване на ръста и теглото ➤ Оценка на психическото развитие 		Проверка за белег след БЦЖ имунизацията. На децата без белег се прави проба Манту и отрицателните се имунизират с БЦЖ.

8 месеца	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Измерване на ръста и теглото ➤ Оценка на психическото развитие 		
9 месеца	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Измерване на ръста и теглото ➤ Оценка на психическото развитие ➤ Измерване на обиколката на главата и гърдите 		
10 месеца	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Измерване на ръста и теглото ➤ Оценка на психическото развитие 		
12 месеца (1 година)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Измерване на ръста и теглото ➤ Оценка на психическото развитие ➤ Измерване на обиколката на главата и гърдите ➤ Изследване за албумин в урината ➤ Преглед за обща оценка на зрението ➤ Преглед за обща оценка на слуха 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изследване на кръв: (хемоглобин, брой еритроцити, брой левкоцити, хематокрит, MCV, MCN, MCHC); ➤ Изследване на урина (седимент) 	
От 1 до 2 години	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Измерване на ръста, теглото и обиколката на гърдите – <i>четири пъти годишно (на всеки три месеца)</i> ➤ Оценка на психическото развитие – <i>четири пъти годишно (на всеки три месеца)</i> 		
13 месеца			Имунизация против морбили, паротит и рубеола
16 месеца			Първа реимунизация против полиомиелит (IV прием)
До 24 месеца			Първа реимунизация против дифтерия, тетанус и коклюш (не по-рано от една година след III прием)
От 2 до 7 години	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обстоен преглед на здравословното състояние – <i>два пъти годишно (на всеки 6 месеца)</i> ➤ Измерване на ръста, теглото и обиколката на гърдите – <i>два пъти</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изследване за чревни паразити (Ентеробиус вермикуларис, Аскарис лумбрикоидес, Ламблия интестиналис и Хименолептис 	

	<p><i>годишно (на всеки 6 месеца)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Оценка на психическото развитие – <i>един път годишно</i> ➤ Изследване на физическото развитие – <i>един път годишно</i> 	<p>нана) – <i>един път годишно</i></p>	
3 години		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изследване на кръв (хемоглобин, брой еритроцити, брой левкоцити, хематокрит, MCV, MCH, MCHC, хематокрит, СУЕ) 	
6 години			<p>Реимунизация против дифтерия, тетанус, коклюш и полиомиелит с комбинирана ваксина – в сила от 1 април 2008 г.</p>
7 години			<p>*Втора реимунизация против полиомиелит (Vприем – на 7-годишна възраст на детето)</p> <p>*Реимунизация против дифтерия и тетанус на 7-годишна възраст на детето</p> <p>Реимунизация против туберкулоза – БЦЖ (след отрицателна проба Манту)</p>
От 7 до 18 години	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Измерване на ръста, теглото и гръдната обиколка – <i>един път годишно</i> ➤ Измерване на артериалното кръвно налягане – <i>един път годишно</i> ➤ Оценка на физическото развитие – <i>един път годишно</i> ➤ Изследване на зрението за зрителна острота и цветоусещане – <i>един път годишно</i> ➤ Изследване за отклонения в развитието на опорно-двигателната система – <i>един път годишно</i> 		

11 години			Реимунизация против туберкулоза – БЦЖ (след отрицателна проба Манту)
12 години			Реимунизация против морбили, паротит и рубеола Реимунизация против тетанус и дифтерия
17 години			Реимунизация против тетанус и дифтерия Реимунизация против туберкулоза – БЦЖ (след отрицателна проба Манту)

*Забележка: Ваксината ДТК с целоклетъчна коклюшна компонента може да бъде прилагана за имунизация и за реимунизация до навършване на 24-месечна възраст. След достигане на посочената възраст децата се имунизират (съответно реимунизират) с диваксина ДТ или с комбинирана ДТК или ДТКБП с безклетъчна коклюшна компонента. При деца с необичайна реакция след прием на ДТК с целоклетъчна коклюшна компонента за следващи приеми се използва диваксина ДТ или ваксини с безклетъчна коклюшна компонента. Минималният интервал между имунизация и реимунизация е една година.

Здравните осигуровки на децата до 18-годишна възраст се заплащат от държавния бюджет.

За прегледите и задължителните имунизации на децата до 18-годишна възраст не се дължи потребителска такса.

Когато се извършват изследвания в лаборатория, се заплаща цена за вземане на биологичен материал, като сумата не може да бъде по-висока от 2 лв. за едно посещение в лабораторията, независимо от броя на изследванията.

В случай, че здравноосигуреното лице заплаща цена за вземане на биологичен материал, лечебното заведение не може да изисква от него потребителска такса за изследвания в същата лаборатория.

От заплащане на такса за вземане на биологичен материал се освобождават лицата без доходи, настанени в домове за деца и юноши, в домове за деца от предучилищна възраст и в домове за социални грижи.